PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
27015311	IES A Pinguela	Monforte de Lemos	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Bacharelato	Filosofía	1º Bac.	3	105

Réxime
Réxime xeral-ordinario

Contido

Contido	Páxina
1. Introdución	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	5
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	7
4.1. Concrecións metodolóxicas	25
4.2. Materiais e recursos didácticos	26
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	26
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	26
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	27
6. Medidas de atención á diversidade	27
7.1. Concreción dos elementos transversais	28
7.2. Actividades complementarias	29
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	29
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	30
9. Outros apartados	31

1. Introdución

Os contidos curriculares da materia de Filosofía de 1º de Bacharelato, distribuídos en dez unidades didácticas, dan unha visión básica pero global da Filosofía, desde a propia natureza da filosofía e a súa vinculación cos problemas da condición humana ata os problemas relativos á ética, á filosofía política, á estética.

Esta diversidade de temas que aborda a materia de Filosofía contribúe a que o alumnado reflexione sobre si mesmo e a realidade que o rodea, exerza un pensamento racional e crítico sobre a súa persoa e sobre o mundo globalizado, complexo e cambiante, no que vivimos e, ademais, favorece a formación dunha cidadanía reflexiva, libre, participativa, crítica, consciente e comprometida cos problemas das sociedades actuais.

Así mesmo, a variedade de temas tratados na materia de Filosofía favorece o desenvolvemento das competencias clave (especialmente a competencia lingüística, a competencia persoal, social e de aprender a aprender e a competencia cidadá) e dos obxectivos do Bacharelato e promove a madurez persoal e social do alumnado.

A finalidade da Filosofía de 1º de Bacharelato é ofrecer un marco conceptual e metodolóxico para a análise das inquietudes esenciais e existenciais dos alumnos e das alumnas, educar nos valores e principios dunha sociedade democrática, reflexionar sobre as emocións e os sentimentos e coñecer as diversas concepcións e ideas sobre os problemas fundamentais da Filosofía, intentando que o alumnado comprenda as ideas e teorías filosóficas dos grandes pensadores, homes e mulleres, a través dunha análise crítica das distintas teses e dos problemas aos que responden.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Adquirir unha perspectiva global, sistémica e transdisciplinaria á hora de identificar problemas e formular cuestións fundamentais e de actualidade, analizando e categorizando os seus múltiples aspectos, distinguindo o máis substancial do accesorio, e integrando información e ideas de distintos ámbitos disciplinarios, desde a perspectiva fundamental da filosofía, para recoñecer a radicalidade e transcendencia de tales cuestións, así como a necesidade de afrontalas para desenvolver unha vida reflexiva e consciente de si, e para tratar estes problemas complexos de modo crítico, creativo e transformador.	2-3				12-40	1-3-4		1

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX2 - Buscar, xestionar, interpretar, producir e transmitir correctamente información relativa a cuestións filosóficas, a partir da análise e interpretación de textos e outras formas de expresión filosófica e cultural, do emprego contrastado e seguro de fontes, o uso e análise rigoroso destas, o emprego de procedementos elementais de investigación e comunicación, e o uso e valoración adecuada de argumentos e estruturas argumentais para apreciar distintos tipos de discurso, desenvolver unha actitude indagadora, autónoma, rigorosa e creativa no ámbito da reflexión filosófica, e evitar así modos dogmáticos, falaces e nesgados de soster opinións e hipóteses.	1-2-3-5		1	1-3	40	3	3	
OBX3 - Practicar o exercicio do diálogo filosófico de maneira rigorosa, crítica, tolerante e empática, interiorizando as pautas éticas e formais que este require, mediante a participación en actividades grupais e a través da formulación dialóxica das cuestións filosóficas, para promover o contraste e intercambio de ideas e o exercicio dunha cidadanía activa e democrática.	1-5		1		31	2-3		1-32
OBX4 - Recoñecer o carácter plural das concepcións, ideas e argumentos arredor de cada un dos problemas fundamentais da filosofía, comprendendo as principais ideas e teorías filosóficas das máis importantes pensadoras e pensadores, mediante a análise crítica e dialéctica das diversas teses relevantes e dos problemas fundamentais aos que estas responden, para xerar unha concepción complexa e non dogmática das devanditas cuestións e ideas e formarse unha visión rigorosa e persoal do que significa a filosofía, da súa riqueza e influencia cultural e histórica, e da súa achega ao patrimonio común, promovendo así unha actitude aberta, tolerante e comprometida coa resolución racional e pacífica dos conflitos.	2-5					1-2-3		2

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	As preguntas da filosofía.	Que é a filosofía. A especificidade da filosofía: mito e razón, filosofía e ciencia, relixión e filosofía, arte e filosofía. As ramas ou disciplinas da filosofía. Métodos e ferramentas da filosofía.	10	10	X		
2	A filosofía na súa historia.	A filosofía ao longo do tempo. Quen pode filosofar? As mulleres filósofas, diferenzas de pensamento entre Oriente e Occidente, a filosofía e a infancia, a filosofía e a discriminación social e étnica. A importancia de filosofar no século XXI.	10	10	X		
3	O ser humano.	As orixes da especie humana: hominización e humanización. O psiquismo humano. A dimensión psicosocial do ser humano. Que é unha persoa e a dignidade da persoa. A pregunta polo sentido. O ser humano á luz da filosofía: as grandes concepcións filosóficas sobre o ser humano. A conciencia e a linguaxe. O problema da identidade persoal.	10	11	X		
4	O coñecemento.	Coñecemento, crenza e opinión. As formas de coñecemento. Posibilidade e límites do coñecemento. A teoría do coñecemento: racionalismo, empirismo e a crítica kantiana. Coñecemento e interese. Coñecemento e poder. A verdade. Teorías da verdade: a verdade como correspondencia, o criterio de evidencia, a verdade como coherencia, a verdade pragmática, a verdade como consenso. O perigo da desinformación e a "posverdade".	10	10	X		
5	O razoamento e a argumentación.	A lóxica. Proposicións e razoamentos. Razoamentos válidos e inválidos. A lóxica formal: simbolización, táboas de verdade e dedución natural da lóxica proposicional. A argumentación informal. A argumentación incorrecta: falacias formais e informais, nesgos ou prexuízos cognitivos	10	11		X	
6	O coñecemento científico.	Definición de ciencia. Clasificación das ciencias. Metodoloxías científicas. O método hipotético-dedutivo. A estrutura da ciencia. O indutivismo. O falsacionismo.	10	11		X	

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
6	O coñecemento científico.	A teoría dos paradigmas. Ciencia e técnica. A técnica como acción transformadora. A tecnociencia: liberación ou escravitude? As mulleres e a súa contribución ao desenvolvemento do coñecemento. As mulleres científicas. A muller noutros campos do saber.	10	11		X	
7	A metafísica.	Aparencia e realidade. Monismo e pluralismo metafísico. Materialismo e idealismo metafísico. O problema do cambio e do tempo. O problema mente-corpo desde a Idade Moderna ata a intelixencia artificial. O problema filosófico da existencia de Deus.	10	10		X	
8	A ética.	Ética, moral e dereito. Liberdade e responsabilidade. A conciencia e os valores. Distintas perspectivas sobre a ética: Intelectualismo e emotivismo moral, materialismo e formalismo ético, universalismo e relativismo ético. Os dereitos humanos: a súa orixe, lexitimidade e vixencia. As xeracións dos dereitos humanos. O reto de establecer unha ética de mínimos. A ética do coidado. Ética aplicada. Problemas éticos actuais. Os dereitos dos non-humanos.	10	11			X
9	A sociedade e a politica.	Formas de organización social. Poder e lexitimidade. A orixe da sociedade: a teoría da sociabilidade natural, a teoría da orixe sobrenatural do poder e a teoría do contrato social. O debate político contemporáneo: liberalismo, utilitarismo e comunitarismo. O debate entre igualdade e liberdade. Xustiza e democracia. Definición de xustiza. A teoría da xustiza de Rawls. A democracia. Utopía fronte á realidade: o desenvolvemento do pensamento utópico. As distopías.	10	11			X
10	A estética.	A experiencia da beleza: Estética e arte. As claves da beleza. O sentido da obra artística. A arte como harmonía: A imitación da natureza. O reflexo da perfección divina. A arte expresión do gusto: A experiencia estética na modernidade. A crítica do xuízo. A arte e o sublime: a arte romántica.	10	10			X

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
10	A estética.	A arte como xogo: a arte da vangarda. A relación entre a arte e o pensamento. Walter Benjamin: a aura e a obra artística. A reflexión arredor da imaxe e da cultura audiovisual. Arte, ética e política.	10	10			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	As preguntas da filosofía.	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	Coñecer os grandes problemas filosóficos e a súa importancia. Recoñecer e analizar os grandes problemas filosóficos a partir dun texto.	PE	70
CA1.5 - Xerar unha concepción complexa e non dogmática do que supón a filosofía como saber fundamental, crítico e universal, distinguíndoo doutros saberes e actividades humanas, e valorando a súa vixencia no momento actual, comprendendo os pensamentos sobre o momento actual como froito dun proceso dinámico e sempre aberto de reflexión e diálogo filosófico.	Coñecer que é a filosofía, a súa especificidade e as disciplinas que a constitúen. Empregar os métodos e ferramentas da filosofía. Coñecer o valor da filosofía como saber fundamental, crítico e universal. Valorar a importancia da filosofía na actualidade.		
CA1.6 - Adquirir e demostrar un coñecemento significativo das ideas e teorías filosóficas sobre o ser humano, o fundamento, valor e sentido da súa existencia e a súa realidade, dalgunhas das máis importantes pensadoras e pensadores da historia, mediante a aplicación e a análise crítica daquelas no contexto da práctica individual ou colectiva da indagación filosófica.	Coñecer o significado das ideas e teorías filosóficas dos máis importantes pensadores sobre o ser humano, a súa existencia e a súa realidade.		
CA1.7 - Analizar problemas éticos e políticos fundamentais e de actualidade mediante a exposición crítica e dialéctica de distintas posicións filosoficamente pertinentes na súa interpretación e resolución, desenvolvendo así o xuízo propio e a autonomía moral, mediante a análise filosófica dos devanditos problemas, considerando as distintas posicións en disputa, e elaborando, argumentando, expoñendo e sometendo ao diálogo cos demais as propias teses respecto diso.	Coñecer e analizar os problemas éticos e políticos fundamentais e de actualidade. Coñecer e contrastar as distintas posicións filosóficas existentes sobre os principais problemas éticos e políticos actuais.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.	Analizar e comentar problemas da actualidade desde unha perspectiva filosófica. Valerse de conceptos, ideas e procedementos diversos campos do saber e expresalos desde unha perspectiva filosófica.	TI	30
CA1.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos, sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.	Identificar fontes fiables no uso da información. Exposición, análise, argumentación, presentación e estruturación correcta dos traballos presentados tanto de forma dixital como en papel ou de forma oral. Usar correctamente as pautas e normas lóxicas, retóricas e argumentativas.		
CA1.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo, sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soster opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.	Dialogar e argumentar de forma racional e respectuosa sobre problemas filosóficos. Respectar a pluralidade dos distintos enfoques. Rexeitar as actitudes discriminatorias ou arbitrarias.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- A reflexión filosófica sobre a propia filosofía. O problema filosófico da definición de filosofía. - Características da filosofía. - Concepcións da filosofía. - A filosofía como saber. - A filosofía como experiencia humana. A necesidade humana de lle dar sentido racional á realidade, ás nosas accións e ao noso ser social. - Filosofía e infancia: a infancia como momento propicio para a experiencia filosófica. - Comparación con outros campos do saber: mitoloxía, relixión, ciencia, saber común, razón poética.

Contidos
⁻ As grandes subdisciplinas da filosofía: os saberes filosóficos tradicionais. ⁻ Os métodos da filosofía. ⁻ O traballo filosófico. ⁻ Uso e análise crítico de fontes. ⁻ O traballo con textos filosóficos: comprensión e interpretación. ⁻ O traballo con materiais non filosóficos: a identificación de problemas filosóficos. ⁻ A argumentación sólida como base do pensamento e o diálogo filosóficos. ⁻ A investigación e a disertación filosóficas.

UD	Título da UD	Duración
2	A filosofía na súa historia.	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	Coñecer os grandes problemas da filosofía ao longo da súa historia. Recoñecer e analizar os grandes problemas filosóficos a partir de textos.	PE	70
CA1.5 - Xerar unha concepción complexa e non dogmática do que supón a filosofía como saber fundamental, crítico e universal, distinguíndoo doutros saberes e actividades humanas, e valorando a súa vixencia no momento actual, comprendendo os pensamentos sobre o momento actual como froito dun proceso dinámico e sempre aberto de reflexión e diálogo filosófico.	Coñecer o valor da filosofía como saber fundamental, crítico e universal. Valorar a importancia da filosofía no século XXI. Coñecer o valor da filosofía. Valorar a importancia da filosofía na actualidade.		
CA1.6 - Adquirir e demostrar un coñecemento significativo das ideas e teorías filosóficas sobre o ser humano, o fundamento, valor e sentido da súa existencia e a súa realidade, dalgunhas das máis importantes pensadoras e pensadores da historia, mediante a aplicación e a análise crítica daquelas no contexto da práctica individual ou colectiva da indagación filosófica.	Coñecer o significado das ideas e teorías filosóficas dos máis importantes pensadores e pensadoras sobre o ser humano, a súa existencia e a súa realidade.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.7 - Analizar problemas éticos e políticos fundamentais e de actualidade mediante a exposición crítica e dialéctica de distintas posicións filosoficamente pertinentes na súa interpretación e resolución, desenvolvendo así o xuízo propio e a autonomía moral, mediante a análise filosófica dos devanditos problemas, considerando as distintas posicións en disputa, e elaborando, argumentando, expoñendo e sometendo ao diálogo cos demais as propias teses respecto diso.	Coñecer e analizar problemas éticos e poíticos fundamentais. Coñecer e contrastar as distintas posicións existentes sobre os principais problemas éticos e poíticos.		
CA1.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.	Analizar e comentar problemas da actualidade desde unha perspectiva filosófica. Valerse de conceptos, ideas e procedementos diversos campos do saber e expresalos desde unha perspectiva filosófica.	TI	30
CA1.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos, sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.	Identificar fontes fiables no uso da información. Exposición, análise, argumentación, presentación e estruturación correcta dos traballos presentados tanto de forma dixital como en papel ou de forma oral. Usar correctamente as pautas e normas lóxicas, retóricas e argumentativas.		
CA1.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo, sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soster opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.	Identificar fontes fiables no uso da información. Exposición, análise, argumentación, presentación e estruturación correcta dos traballos presentados tanto de forma dixital como en papel ou de forma oral.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- A tradición filosófica. - Breve síntese das grandes épocas históricas da filosofía.

Contidos
- A variedade de intereses, temas e perspectivas empregadas no facer filosófico. - As ausencias de colectivos e as posibles discriminacións que cuestionan a tradición. - Filosofía e condición social: a discriminación social. - Filosofía e xénero: a discriminación da muller na historia da filosofía. - Filosofía e eurocentrismo: a discriminación étnico-cultural. - A filosofía como saber. - A filosofía como experiencia humana. A necesidade humana de lle dar sentido racional á realidade, ás nosas accións e ao noso ser social. - Filosofía e infancia: a infancia como momento propicio para a experiencia filosófica. - O traballo filosófico. - Uso e análise crítico de fontes. - O traballo con textos filosóficos: comprensión e interpretación. - O traballo con materiais non filosóficos: a identificación de problemas filosóficos. - A argumentación sólida como base do pensamento e o diálogo filosóficos. - A investigación e a disertación filosóficas. - O sentido da filosofía no século XXI. - Sentido e finalidade da filosofía. - A vixencia da reflexión filosófica ante os retos do século XXI. - Novos temas e áreas actuais de investigación filosófica.

UD	Título da UD	Duración
3	O ser humano.	11

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	Coñecer os grandes problemas filosóficos relacionados co ser humano. Recoñecer e analizar eses problemas a partir de textos diversos.	PE	70

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.5 - Xerar unha concepción complexa e non dogmática do que supón a filosofía como saber fundamental, crítico e universal, distinguíndoo doutros saberes e actividades humanas, e valorando a súa vixencia no momento actual, comprendendo os pensamentos sobre o momento actual como froito dun proceso dinámico e sempre aberto de reflexión e diálogo filosófico.	Coñecer o valor das grandes concepcións filosóficas sobre o ser humano. Recoñecer a influencia desas grandes concepcións antropolóxicas na actualidade.		
CA1.6 - Adquirir e demostrar un coñecemento significativo das ideas e teorías filosóficas sobre o ser humano, o fundamento, valor e sentido da súa existencia e a súa realidade, dalgunhas das máis importantes pensadoras e pensadores da historia, mediante a aplicación e a análise crítica daquelas no contexto da práctica individual ou colectiva da indagación filosófica.	Coñecer o significado das ideas e teorías filosóficas dos máis importantes pensadores sobre o ser humano, a súa existencia e a súa realidade.		
CA1.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.	Analizar e comentar problemas e cuestións de actualidade sobre o ser humano desde unha perspectiva filosófica. Valerse de conceptos, ideas e procedementos diversos e expresalos desde unha perspectiva filosófica.	TI	30
CA1.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos, sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.	Identificar fontes fiables no uso da información. Exposición, análise, argumentación, presentación e estruturación correcta dos traballos presentados tanto de forma dixital como en papel ou de forma oral. Usar correctamente as pautas e normas lóxicas, retóricas e argumentativas.		
CA1.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo, sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soster opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.	Dialogar e argumentar de forma racional e respectuosa sobre as dimensións biolóxica, psicosocial e persoal do ser humano. Respectar a pluralidade dos distintos enfoques. Rexeitar as actitudes discriminatorias ou arbitrarias.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.7 - Analizar problemas éticos e políticos fundamentais e de actualidade mediante a exposición crítica e dialéctica de distintas posicións filosoficamente pertinentes na súa interpretación e resolución, desenvolvendo así o xuízo propio e a autonomía moral, mediante a análise filosófica dos devanditos problemas, considerando as distintas posicións en disputa, e elaborando, argumentando, expoñendo e sometendo ao diálogo cos demais as propias teses respecto diso.	Coñecer e analizar problemas éticos e políticos fundamentais. Comparar as distintas posicións existentes ante os principais problemas éticos e poíticos.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- O ser humano como suxeito da experiencia filosófica e como obxecto principal da reflexión filosófica.
- As grandes concepcións filosóficas sobre o ser humano.
- A filosofía e a existencia humana.
- O debate sobre a xénese e a definición da natureza humana.
- A especificidade natural do Homo sapiens.
- Os condicionantes históricos, sociais e culturais que nos fan ser como somos.
- Personalidade e identidade persoal.
- A estrutura psicosomática da personalidade.
- Ámbitos do psiquismo: sensibilidade, emotividade, desexos, volición e facultades cognitivas.
- Consciencia e linguaxe.
- O problema da identidade persoal: tipos e modos de identidade.
- Máis alá dos límites humanos. A especulación sobre o transhumanismo.

UD	Título da UD	Duración
4	O coñecemento.	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	Coñecer os grandes problemas filosóficos relacionados co coñecemento. Recoñecer e analizar eses problemas a partir de textos diversos.	PE	70
CA2.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo, sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soster opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.	Dialogar e argumentar de forma racional e respectuosa sobre a posibilidade e os límites do coñecemento. Recoñecer as falacias e os nesgos cognitivos empregados na argumentación. Respectar a pluralidade dos distintos enfoques. Rexeitar as actitudes discriminatorias ou arbitrarias.		
CA2.6 - Abordar desde distintas perspectivas e disciplinas o problema filosófico do coñecemento en xeral e do coñecemento científico e tecnolóxico en particular, identificando e analizando de xeito crítico, complexo e rigoroso as ideas e teorías filosóficas que algunhas das máis importantes pensadoras e pensadores da historia propuxeron para interpretalo, a través da análise comparativa dos argumentos, principios, metodoloxías e enfoques das devanditas teses e teorías.	Distinguir entre coñecemento, crenza e opinión. Reflexionar sobre a posibilidade e os límites do coñecemento. Coñecer as distintas teorías do coñecemento. Explicar as distintas teorías da verdade. Coñecer o perigo da desinformación e a posverdade.		
CA2.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.	Analizar e comentar problemas e cuestións fundamentais sobre o coñecemento desde unha perspectiva filosófica. Valerse de conceptos, ideas e procedementos diversos e expresalos desde unha perspectiva filosófica.	TI	30
CA2.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.	Identificar fontes fiables no uso da información. Exposición, análise, argumentación, presentación e estruturación correcta dos traballos presentados tanto de forma dixital como en papel ou de forma oral. Usar correctamente as pautas e normas lóxicas, retóricas e argumentativas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
‾ O problema filosófico do coñecemento.
‾ Definición, posibilidade e límites do coñecemento.
‾ A teoría do coñecemento: racionalismo, empirismo e outras teorías.
‾ A verdade como obxectivo do coñecemento.
‾ As teorías da verdade.
‾ O fenómeno da desinformación e a «posverdade».
‾ A dimensión social e política do coñecemento.
‾ O papel da muller na ciencia e nos outros saberes.
‾ Coñecemento e interese.
‾ Saber e poder.

UD	Título da UD	Duración
5	O razoamento e a argumentación.	11

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	Coñecer os problemas filosóficos relacionados co razoamento e a argumentación. Recoñecer e analizar eses problemas a partir de textos e/ ou exercicios diversos.	PE	70
CA2.7 - Comprender e apreciar a importancia da solidez e validez das formas argumentativas, a partir da súa análise tanto formal como informal, e identificar as falacias e os nesgos que se poden encontrar en textos ou documentos pertencentes a ámbitos culturais diversos, como usos argumentativos ilexítimos, explicando a natureza ou mecanismo das devanditas falacias e nesgos.	Distinguir entre proposicións e razoamentos, razoamentos válidos e inválidos. Realizar táboas de verdade, exercicios de formalización e dedución natural da lóxica proposicional. Coñecer a argumentación informal e a argumentación incorrecta (falacias e nesgos).		
CA2.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.	Tratar cuestión e resolver problemas relacionados co razoamento e a argumentación.	TI	30

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.	Razoar, argumentar, presentar e estruturar correctamente os traballos realizados tanto de forma dixital como en papel. Usar correctamente as pautas e normas lóxicas, retóricas e argumentativas.		
CA2.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo, sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soster opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.	Dialogar racionalmente e argumentar de forma respectuosa. Recoñecer as falacias e os nesgos cognitivos empregados na argumentación.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- O razoamento e a argumentación. - A argumentación formalmente válida: a lóxica formal. Simbolización, táboas de verdade, e dedución natural da lóxica proposicional. - A argumentación informal. - A argumentación incorrecta: falacias e nesgos cognitivos.

UD	Título da UD	Duración
6	O coñecemento científico.	11

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	Coñecer os problemas filosóficos relacionados co coñecemento científico. Recoñecer e analizar eses problemas a partir de textos diversos.	PE	70
CA2.6 - Abordar desde distintas perspectivas e disciplinas o problema filosófico do coñecemento en xeral e do coñecemento científico e tecnolóxico en particular, identificando e analizando de xeito crítico, complexo e rigoroso as ideas e teorías filosóficas que algunhas das máis importantes pensadoras e pensadores da historia propuxeron para interpretalo, a través da análise comparativa dos argumentos, principios, metodoloxías e enfoques das devanditas teses e teorías.	Coñecer a metodoloxía científica, a estrutura da ciencia, o indutivismo, o falsacionismo e a teoría dos paradigmas. Coñecer a relación entre ciencia, técnica e tecnoloxía. Coñecer as ideas e teorías dos pensadores/as da ciencia. Contrastar as teses e teorías dos pensadores/as da ciencia.		
CA2.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.	Analizar e comentar problemas e cuestións fundamentais e de actualidade sobre o coñecemento científico. Valerse de conceptos, ideas e procedementos diversos e expresalos desde unha perspectiva filosófica.	TI	30
CA2.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.	Identificar fontes fiables no uso da información. Expoñer, analizar, argumentar, presentar e estruturar correctamente os traballos presentados tanto de forma dixital como en papel ou de forma oral. Usar correctamente as pautas e normas lóxicas, retóricas e argumentativas.		
CA2.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo, sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soster opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.	Debater e argumentar de forma racional e respectuosa sobre a actividade científica. Recoñecer as falacias e os nesgos cognitivos empregados no debate e na argumentación. Respectar a pluralidade de enfoques. Rexeitar as actitudes discriminatorias ou arbitrarias.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- O saber científico: definición, demarcación e metodoloxías científicas. A filosofía da ciencia: natureza, problemas e límites do coñecemento científico. - A dimensión social e política do coñecemento. - O papel da muller na ciencia e nos outros saberes. - A tecnociencia contemporánea.

UD	Título da UD	Duración
7	A metafísica.	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	Coñecer os grandes problemas filosóficos da metafísica. Recoñecer e analizar eses problemas a partir de textos diversos.	PE	70
CA2.5 - Tomar consciencia da riqueza e influencia do pensamento filosófico sobre a realidade e a existencia, e outros problemas metafísicos, identificando e analizando as principais ideas e teorías filosóficas en textos ou documentos pertencentes a ámbitos culturais diversos, así como poñéndoas en relación con experiencias, accións ou acontecementos comúns e de actualidade.	Distinguir entre apariencia e realidade, monismo, pluralismo, materialismo e idealismo metafísico. Coñecer o problema do cambio e do tempo. Coñecer o problema da relación mente-corpo desde a Idade Moderna á intelixencia artificial. Coñecer o problema da existencia de Deus.		
CA2.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.	Analizar e comentar problemas e cuestións fundamentais da metafísica. Valerse de conceptos, ideas e procedementos diversos e expresalos desde unha perspectiva filosófica.	TI	30

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.	Identificar fontes fiables no uso da información. Expoñer, analizar, argumentar, presentar e estruturar correctamente os traballos presentados tanto de forma dixital como en papel ou de forma oral. Usar correctamente as pautas e normas lóxicas, retóricas e argumentativas.		
CA2.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo, sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soster opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.	Debater e argumentar de forma racional e respectuosa sobre problemas e cuestións metafísicas Recoñecer as falacias e os nesgos cognitivos empregados no debate e na argumentación. Respectar a pluralidade de enfoques. Rexeitar as actitudes discriminatorias ou arbitrarias.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- O problema metafísico do real. - Aparencia e realidade. As realidades virtuais. - Unidade e pluralidade. - Categorías e modos de ser. - Entidades físicas e obxectos ideais: o problema dos universais. - O problema filosófico do tempo e do cambio. - O problema mente-corpo desde a Idade Moderna á intelixencia artificial. - O problema do determinismo. Necesidade, azar e liberdade. - O problema filosófico da existencia de Deus. - Teísmo, ateísmo e agnosticismo.

UD	Título da UD	Duración
8	A ética.	11

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	Coñecer os grandes problemas da ética. Recoñecer e analizar eses problemas a partir de textos diversos.	PE	70
CA3.6 - Analizar problemas éticos e políticos fundamentais e de actualidade mediante a exposición crítica e dialéctica de distintas posicións filosoficamente pertinentes na súa interpretación e resolución, desenvolvendo así o xuízo propio e a autonomía moral, mediante a análise filosófica dos devanditos problemas, considerando as distintas posicións en disputa e elaborando, argumentando, expoñendo e sometendo ao diálogo cos demais as propias teses respecto diso.	Distinguir ética, moral e dereito. Distinguir entre intelectualismo e emotivismo moral, materialismo e formalismo e universalismo e relativismo ético. Coñecer a ética aplicada e a do coidado. Coñecer os problemas éticos actuais. Coñecer os dereitos humanos: orixe, evolución e vixencia.		
CA3.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.	Analizar e comentar problemas e cuestións fundamentais da ética. Valerse de conceptos, ideas e procedementos diversos e expresalos desde unha perspectiva filosófica.	TI	30
CA3.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos, sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.	Identificar fontes fiables no uso da información. Expoñer, analizar, argumentar, presentar e estruturar correctamente os traballos presentados tanto de forma dixital como en papel ou de forma oral. Usar correctamente as pautas e normas lóxicas, retóricas e argumentativas.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soster opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.	Debater e argumentar de forma racional e respectuosa sobre problemas éticos actuais e relevantes. Recoñecer as falacias e os nesgos cognitivos empregados no debate e na argumentación. Respectar a pluralidade de enfoques. Rexeitar as actitudes discriminatorias ou arbitrarias.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- O feito ético e a razón práctica. - Separación entre ética, moral e dereito: racionalidade ética, conciencia moral e lexitimidade política. - A liberdade como condición para o diálogo ético e o xuízo moral. - Metaética e ética normativa. - Cognitivismo ético fronte ao emotivismo e o intuicionismo. - Formalismo ético fronte a materialismo ético. - Universalismo e relativismos éticos. - Ética do coidado: necesidade de igualdade efectiva de dereitos entre mulleres e homes. - Éticas aplicadas. - A valoración das accións á marxe da moral: alén do ben e do mal. - Problemas éticos actuais. - A guerra, o terrorismo e outras formas de violencia. - As desigualdades e a pobreza. - A discriminación e o respecto polas minorías. - Problemas ecosociais e medioambientais. - Os dereitos humanos e a posibilidade dunha ética universal de mínimos: entre a ética e o dereito. - Orixe, lexitimidade e vixencia. - Xeracións dos dereitos humanos. - Os dereitos da infancia. - Dereitos dos animais.

UD	Título da UD	Duración
9	A sociedade e a politica.	11

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	Coñecer os grandes problemas sociais e políticos. Recoñecer e analizar eses problemas a partir de textos diversos.	PE	70
CA3.5 - Adquirir e demostrar un coñecemento significativo das ideas e teorías filosóficas sobre o ser humano, o fundamento, valor e sentido da súa existencia e a súa realidade, dalgunhas das máis importantes pensadoras e pensadores da historia, mediante a aplicación e a análise crítica daquelas no contexto da práctica individual ou colectiva da indagación filosófica.	Coñecer as formas de organización social. Coñecer as distintas teorías sobre a orixe da sociedade. Recoñecer nun texto as ideas defendidas polos distintos filósofos sobre a orixe da sociedade.		
CA3.6 - Analizar problemas éticos e políticos fundamentais e de actualidade mediante a exposición crítica e dialéctica de distintas posicións filosoficamente pertinentes na súa interpretación e resolución, desenvolvendo así o xuízo propio e a autonomía moral, mediante a análise filosófica dos devanditos problemas, considerando as distintas posicións en disputa e elaborando, argumentando, expoñendo e sometendo ao diálogo cos demais as propias teses respecto diso.	Coñecer e analizar os trazos do liberalismo, utilitarismo e comunitarismo. Argumentar sobre a igualdade e a liberdade. Coñecer que se entende por xustiza e a teoría da xustiza de Rawls. Coñecer e identificar as características da democracia. Distinguir entre realidade, utopías e distopías.		
CA3.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.	Analizar e comentar problemas e cuestións fundamentais e de actualidade de índole social e política. Valerse de conceptos, ideas e procedementos diversos e expresalos desde unha perspectiva filosófica.	TI	30
CA3.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos, sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.	Desenvolver unha actitude autónoma na reflexión filosófica sobre cuestións sociais e políticas. Identificar fontes fiables no uso da información. Expoñer, analizar, argumentar, presentar e estruturar correctamente os traballos realizados tanto de forma dixital como en papel ou de forma oral.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soster opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.	Debater e argumentar de forma racional e respectuosa sobre problemas sociais e/ou políticos. Evitar o dogmatismo e recoñecer as falacias e os nesgos empregados no debate e na argumentación. Respectar a pluralidade de enfoques. Rexeitar as actitudes discriminatorias ou arbitrarias.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- O ser humano como animal político. - Os fundamentos da organización social e do poder político: naturalismo, iusnaturalismo e contractualismo. - Definición do político: legalidade e lexitimidade. - Os principios políticos fundamentais: igualdade e liberdade; individuo e Estado; traballo, propiedade e distribución da riqueza. - O debate político contemporáneo: liberalismo, utilitarismo e comunitarismo. - Cidadanía e Estado de benestar. - Xustiza e democracia. - A xustiza como problema filosófico. - A reflexión filosófica sobre a democracia. - Ideais, utopías e distopías. - Os movementos sociais e políticos. - O feminismo e a perspectiva de xénero.

UD	Título da UD	Duración
10	A estética.	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.	Analizar e comentar problemas e cuestións fundamentais e de actualidade sobre a experiencia estética. Valerse de conceptos, ideas e procedementos diversos e expresalos desde unha perspectiva filosófica.	PE	70
CA3.7 - Desenvolver a sensibilidade e a comprensión crítica da arte e outras manifestacións e actividades con valor estético mediante o exercicio do pensamento filosófico sobre a beleza e a creación artística, contribuíndo así á educación dos sentimentos e ao desenvolvemento dunha actitude reflexiva con respecto á linguaxe e sentido das imaxes, e xerando un adecuado equilibrio entre o aspecto racional e emotivo na consideración destes problemas filosóficos do ámbito da estética, a través da reflexión expresa arredor da arte, e doutras actividades ou experiencias con valor estético, e a análise do papel das imaxes e a linguaxe audiovisual na cultura contemporánea.	Distinguir entre obxectivismo e subxectivismo estético. Coñecer o sentido da obra artística: formalismo, expresionismo e simbolismo. A visión da arte ao longo da historia. Valorar a estética das imaxes e da linguaxe audiovisual actual. Coñecer as relacións entre arte, ética e política.		
CA3.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	Valorar a importancia da estética en textos, pinturas ou calquera outro tipo de manifestacións artísticas. Recoñecer a radicalidade dos movementos artísticos que abriron novos vieiros.	TI	30
CA3.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos, sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.	Desenvolver unha actitude autónoma e crítica na reflexión filosófica sobre a estética e a arte. Empregar fontes de información fiables. Expoñer, analizar, argumentar, presentar e estruturar correctamente os traballos realizados tanto de forma dixital como en papel ou de forma oral.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soster opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.	Debater e argumentar de forma racional e respectuosa sobre cuestións estéticas na produción artística. Evitar o dogmatismo e recoñecer as falacias e os nesgos empregados no debate e na argumentación. Respectar a pluralidade de enfoques. Rexeitar as actitudes discriminatorias ou arbitrarias		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Definición, ámbitos e problemas da estética: arte, beleza e gusto.
- Teorías sobre a beleza e a arte.
- Teorías clásicas e modernas sobre a beleza e a arte.
- Teorías e problemas estéticos contemporáneos.
- A relación do estético con outros ámbitos da cultura: a reflexión sobre a imaxe e a cultura audiovisual.
- A estética e as súas implicacións filosóficas coa ética e a política.
- Ética e estética.
- O papel político da arte.

4.1. Concrecións metodolóxicas

A materia de Filosofía, pola súa amplitude, diversidade e abstracción, debe ser exposta de forma organizada co fin de conseguir que o alumnado desenvolva un pensamento formal (proposicións elaboradas, argumentacións correctas, causalidade múltiple, hipóteses e deducións), afiance o manexo de ferramentas de traballo instrumental (busca e selección axeitada de información, análise de textos diversos, esquematización, léxico preciso...), reflexione sobre os múltiples problemas filosóficos e as distintas formas de abordalos e consolide a súa conciencia persoal e social para, así, poder integrarse de forma eficaz á cambiante sociedade na que vivimos e participar nela de xeito activo, crítico e solidario.

En consecuencia, na metodoloxía da materia de Filosofía combinaranse as exposicións por parte do profesor dos contidos das unidades didácticas con cuestionarios, diálogos, debates, análise e comentario de distintos tipos de textos obtidos de fontes diversas, exposicións orais, sinxelos traballos de investigación, etc. Dando prioridade á comprensión dos contidos e a que o alumnado reflexione sobre cuestións e problemas filosóficos e comprobe o interese e a utilidade do aprendido, de forma que se avive nel a curiosidade polo saber e por aprender de forma autónoma.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Recomendarase como libro de texto o de "Filosofía" de 1º de Bacharelato da editorial Vicens Vives.
Apuntamentos proporcionados polo profesor que serán colgados na aula virtual ou entregados fotocopiados.
Vídeos e películas (partes) que expliquen ou plantexen cuestións filosóficas de interese.

Basicamente usarase o libro de texto, non só para a exposición dos contidos senón tamén para a realización de actividades e comentarios de texto. Pero en determinados temas poderá completarse con apuntamentos, actividades, exercicios, textos diversos e proxección de vídeos ou fragmentos de películas que aclaren os contidos que se están tratando.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

O alumnado de 1º de Bacharelato é a primeira vez que estuda a materia de Filosofía (agás aqueles que a escolleron como optativa en 4º de ESO ou cursaron a optativa de Valores Éticos na secundaria obrigatoria, que poden ter adquiridas certas nocións básicas de ética e política), polo que non se lles pode supoñer coñecementos previos. En consecuencia, na avaliación inicial que se realiza nos primeiros días do curso non se lles pode preguntar por cuestións filosóficas, salvo aquelas moi básicas e en formato tipo test ou con preguntas de breve resposta. Os resultados desta avaliación inicial son orientativos e en ningún caso poderán ser tidos en conta na notas da avaliación.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8	UD 9	UD 10
Peso UD/ Tipo Ins.	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Proba escrita	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70
Táboa de indicadores	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30

Unidade didáctica	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	100
Proba escrita	70
Táboa de indicadores	30

Criterios de cualificación:

Ao longo do curso realizaranse tres avaliacións. A nota de cada avaliación será a media ponderada entre os exames e as actividades, traballos indiviuais e/ou en grupo, exposicións e o traballo e a participación activa na clase.

En cada evaluación se fará unha proba que valerá o 30% e diferentes traballos que cubrirán o 70% da nota restante. Cabe matizar que a nota mínima do exáme é un 4 para que faga media cos demais traballos e que a poderación do resto de traballos se irá indicando ao alumando na Aula Virtual según avance o proceso de ensino e aprendizaxe.

A nota final será a media aritmética das notas das tres avaliacións tendo en conta que o cálculo da media do curso farase coa nota real (coas décimas obtidas) e non coa nota que consta no boletín de notas (redondeada a números enteiros).

Se na realización dos exames se atopase a un alumno ou alumna copiando (valéndose de "chuletas", móbil, libro, reloxo ou calquera outro sistema) se lle retirará o exame e será cualificado cun cero (0). Se se detectase que as actividades ou traballos foron copiados ou falsificados tamén serán cualificados cun cero (0). Neste casos, tanto o de copiar nos exames como nas actividades ou traballos, o alumnado non pode repetir o exame e deberá presentarse á recuperación, ao exame final ou á proba extraordinaria, segundo o momento en que fose sorprendido. No caso en que o alumno ou alumna copiase no exame extraordinario, non terá posibilidade de aprobar a materia xa que non se poden realizar máis exames.

Se un alumno ou alumna non se presenta a un exame e non ten xustificación formal da súa ausencia, entenderase que declina ao dereito a ser examinado e non se lle realizará unha nova proba, polo que terá que presentarse, segundo o caso, á recuperación, ao exame final ou á proba extraordinaria.

Criterios de recuperación:

Heberá unha proba extraordinaria que servirá para:

a) Que os alumnos cuxa nota media final non é superior a 4.49 poidan recuperar a materia. A nota que se pondrá na recuperación será a do exame redondeada a partir do medio punto. A nota máxima que se pode sacar na recuperación é un 7, xa que se entende que non se pode optar a mellor nota tendo os traballos prácticos suspensos.
b) O alummando que queira subir nota poderá facelo facendo este mesmo exame. Se gardará sempre a mellor nota de entre este exame e nota media final. A nota final extraordinaria poderá subir ata un punto de media porcentual.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

O alumno coa materia de Filosofía de 1º de Bacharelato pendente déuselle a escoller entre ser avaliado a través de exames ou de traballos e decidiu esto último. Por tanto, deberá realizar e presentar dous traballos sobre o tema que se lle indique: un na primeira quincena de febreiro e outro na segunda quincena de abril. De non superar a materia, deberá presentarse a un exame global a finais de maio.

6. Medidas de atención á diversidade

Neste curso está matriculado un alumno que por motivos graves de saúde non pode asistir a clase. Dito alumno será atendido a través da aula virtual e, cando fose posible, tamén mediante video conferencia. Ao non poder asistir aos exames, será avaliado polas actividades didácticas e tarefas que se lle indiquen.

Non consta a presencia de ningún outro alumno ou alumna con necesidades educativas especiais, pero se se detectase algún ou algunha ao longo do curso tomaríanse as medidas precisas para que puidese seguir coa súa aprendizaxe e/ou adaptando o tipo e/ou duración dos exames.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.1 - Comprensión lectora.	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Expresión oral e escrita.	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.3 - Fomento do espírito crítico e científico.		X	X	X	X	X	X	X
ET.4 - Educación emocional e en valores			X					X
ET.5 - Igualdade de xénero e rexeitamento de calquera discriminación por razón de orientación sexual ou de identidade de xénero.		X	X			X		X
ET.6 - Prevención e resolución pacífica dos conflitos en todos os ámbitos (persoal, familiar, social).	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.7 - Promoción de valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto polos dereitos humanos e o rexeitamento da violencia, a pluralidade e o respecto ao Estado de dereito.		X						X
ET.8 - Espçirito emprendedor e iniciativa empresarial a partir de actitudes como a creatividade, a autonomía, a iniciativa, o traballo en equipo, a confianza nun mesmo e o sentido crítico.		X	X			X		X

	UD 9	UD 10
ET.1 - Comprensión lectora.	X	X
ET.2 - Expresión oral e escrita.	X	X
ET.3 - Fomento do espírito crítico e científico.	X	
ET.4 - Educación emocional e en valores	X	X

	UD 9	UD 10
ET.5 - Igualdade de xénero e rexeitamento de calquera discriminación por razón de orientación sexual ou de identidade de xénero.	X	
ET.6 - Prevención e resolución pacífica dos conflitos en todos os ámbitos (persoal, familiar, social).	X	X
ET.7 - Promoción de valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto polos dereitos humanos e o rexeitamento da violencia, a pluralidade e o respecto ao Estado de dereito.	X	
ET.8 - Espçirito emprendedor e iniciativa empresarial a partir de actitudes como a creatividade, a autonomía, a iniciativa, o traballo en equipo, a confianza nun mesmo e o sentido crítico.	X	X

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Olimpiada Filosófica	Actividade de pensamento.	X	X	X

Observacións:
Propoñemos participar nas Olimpiadas Filosóficas

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
As actividades e traballos esixidos foron os adecuados para o nivel do alumnado?
Logrouse a participación activa do alumnado?
Utilizáronse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas?

Fomentouse o interese pola lectura e a busca adecuada de información en distintos medios?
Fomentouse o interese por mellorar a expresión oral e escrita?
Explicáronse os contidos e aclaráronse as dúbidas que o alumno ou alumna plantexou?
Logrouse que o alumnado asuma que as diferenzas de sexo, xénero, opción sexuais, nivel de riqueza non poden implicar dereitos diferentes?
Metodoloxía empregada
Conseguiuse espertar a curiosidade do alumnado por aprender?
Creouse o ambiente adecuado de traballo dentro da aula?
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Tomouse, se foi preciso, algunha medida curricular para atender ao alumnado con NEAE?
Medidas de atención á diversidade
Tomouse, se foi presiso, algunha medida organizativa para atender ao alumnado con NEAE?
Valorouse correctamente o traballo individual e/ou en grupo do alumnado?
Clima de traballo na aula
Atendeuse axeitadamente á diversidade do alumnado?
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Conseguiuse que o alumnado actúe de forma reflexiva e crítica?
Logrouse que o alumnado se preocupe por mellorar a convivencia?
Conseguíronse transmitir os valores da democracia e do Estado de dereito?
Ensináronse os exames corrixidos e atendéronse as dúbidas de corrección presentadas polo alumnado?

Descrición:

Tras cada avaliación realizarase unha análise do proceso de ensino e da práctica docente para ver de corrixir erros e procurar melloralos.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

O cumprimento da programación será analizado nas reunións mensuais do departamento e sobre todo na que corresponda co final de cada avaliación. Desta última reunión quedará recollida na acta a porcentaxe de materia impartida e o resultados académicos do alumnado. No caso de existir un acusado desfase entre o programado e o realizado, introduciranse as modificacións oportunas.

O mecanismo para avaliar a programación será a través dunha serie de cuestións:
. Cumpriuse a temporalización prevista?
. Foi preciso eliminar algún contido para axustar a programación?
. Engadiuse algún contido?
. Tratáronse os elementos transversais?
. Son axeitados e comprensibles os materiais didácticos empregados?

. Seguiuse e revisouse a programación ao longo do curso?
. Contribuiuse a mellorar a comprensión lectora e a expresión oral e escrita?

Na memoria de fin de curso recollerase, entre outros asuntos, os contidos impartidos e, de non ter rematado o temario, as razóns polas que non foi posible facelo. E proporanse as modificacións oportunas para mellorar a programación cara ao vindeiro curso.

9. Outros apartados